

İŞ

Türkiye İktisat mecmuası

Son 25 inci sayı çıktı. Bu sayının bütün müdürecatı Namık Kemal'e hasredilmiştir. Müracaat: Üniversite, İktisat, Halit Kitabevleri.

Tasvirî Efkâr

MÜSTAKİL YEVİMİ GAZETE

Telefon: 20520

Tel. Tasvirîefkâr, İstanbul

Tecrübeler ilerledikçe imkânsızlıklar geriler!

Arthur Helps

(Şerh 2 nci sahifemizde)

Günün yazısı

Topu beş lira zam!

Bu haberi gazetelerde okuyanlar içinde belki «beş lira zammın da lâfı mı olur ki gazeteler bunu ballandıra ballandıra yazıyorlar?» diyenler bulunur.

İlk bakışta bu istihfâkâr sual doğru görünebilir. Herşeyin her gün biraz daha pahalaştığı böyle bir zamanda bazı küçük memurların maaşına yapılacak zam hakikaten beş liraya inhisar edecektir bunun bir kıymeti, hattâ bir mânâsı da olmayacağı, aşikârdır.

Fakat mesele biraz tâmik edilip te işin hakikati öğrenildiği vakit, böyle bir zam yapmaya karar vermiş olan Vekil'in çok anlamlı bir zat olduğu ve çok yerinde bir iş yaptığı derhal meydana çıkar.

Bir kere adı beş lira olan bu zam hakikat halde yirmi liradır. Şimdi malûm ya maaş işlerinde adetlerin zahiri mânâlarının hükümü kalmamıştır. Her adet ancak, baram kanunu, zam kanunu, kazanç, buhran, müvazene ve sair gibi bir sürü kanunların elek ve kalburlarından geçerken ve makamına göre az veya çok bir takım istihalelere uğradıktan sonra hakiki mahiyetini bulur. İşte bu beş lira da bu kaide mucibince evvelâ bir hamlede yirmi liraya fırlar, sonra yakasına kazanç, buhran, müvazene vergileri yapılarak onun kolundan, bacağından, burnundan, kulağından birer miktar kırıp alırlar; bu suretle 20 lira bu defa da bir hayli tezilâta uğrar, fakat netice itibarıyla beş lira yine beş lira değildir, ya on iki, yahut on dört liradır, yani beş lira zam, arttırma ve eksiltme suretile uğradığı bütün inkılâplara rağmen yine hatırı sayılır, bütçede yer tutar ve göz doyurur bir zamdır.

Bu zammı yapmayı düşünen Vekil, muhterem Adliye Vekili Bay Hasan Menemencioğlu'dur, zam da adliyenin zabıt kâtiplerine yapılacaktır.

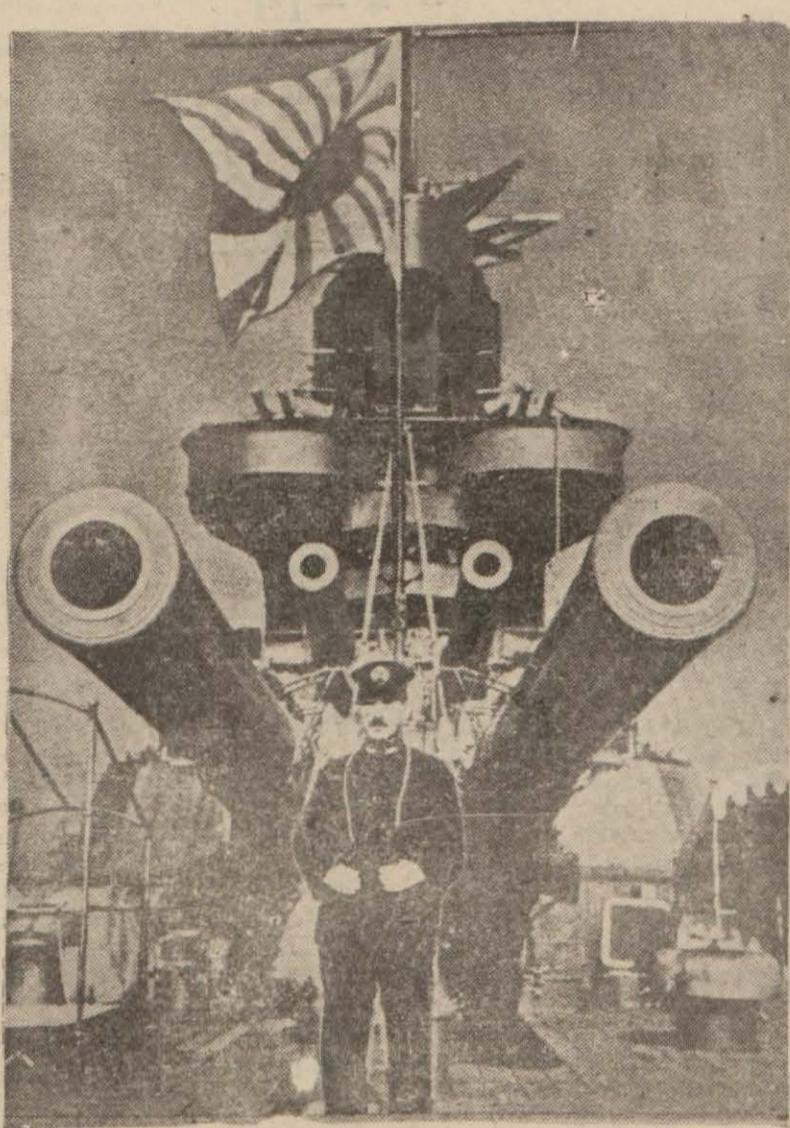
Geçenlerde bu sütunlarda muhterem Vekil'in, yanında İstanbul değerli müddeiumumisi Bay Hikmet Onat olduğu halde mahkemeleri dolıştırdığından şükranla bahsederken, adalet işlerini böyle en ufak ferîrâta kadar tetkik ve takip etmenin, tanzim ve tevzii adalet hususunda temin edeceği faydaları saymış ve muhterem Vekil'in, bir mahkeme salonunda efradı ahali arasına karşı muhakemenin cereyanını dinlerken, bilhassa yazı makinesinde zabıt tutmanın garabeti üzerinde duracağını tahmin etmiştik.

Tahminimizde isabet varmış. Çünkü Adliye Vekili teftişten avdetinde gazetecilere verdiği beyanatta herşeyden evvel kalem işlerini düzeltmekten başlamak üzere zabıt tutmanın maşallahına beş lira zam icrasını düşündüğünü söylemişti.

Vekil bu sözlerle, adalet tevziindeki noksanlarımızın en mühimlerinden birine parmağını basmış olduğunu ispat etmektedir. Filhakika bir mahkeme huzurunda rüyet edilen davanın en can alacak noktasını, muhakemenin zabıtları teşkil eder. Hakim hükümünü ancak bu zabıtları okuyup iyice düşündükten ve vicdanile uzun uzadıya hasbihal veya cidal ettikten sonra verebilir. Davacının bütün hak iddialarını, ancak mahkeme zabıtları tespit eder. Müddealeyhin bütün müdafaalarının ruhi yine zabıtlarda toplanır. Eğer bu zabıtlar muntazam tutulmazsa, noksan kalırsa hakim adil ve hakta tam muvafık olarak hüküm vermesi gayrimümkün değilse bile, çok güçtür.

Şu halde adliyenin ıslahına Bay Vekil'in dediği gibi evvelâ kalem işlerinden ve kalem işleri arasında da zabıt tutma vazifesinden başlamak lazımdır. Mahkeme zabıtlarını muntazam ve ruhu muhafaza ederek tutmak büyük bir müvakkıftır. Gelişigüzel kâtip bunu yapamaz. Bunu yapmak için tecrübeli ve gayretli kâtipler yetiştirmek lazımdır. Tecrübeli ve gayretli kâtipler de ancak evvelâ takdir ve sonra da ikdar ile yetişir. Kâtip üzerinde kuru bir takdir hiçbir vakit, hiçbir yerde müessir bir teşvik usulü değildir. Çalışan maddeciye teşvik edilmelidir.

TASVİRİ EFKÂR
(Devamı sahife 2, sütun 1 de)

Daigoonun işgalinden sonra yeni bir üsse sahip olan Japon donanmasının ağır cüzütamlarından birisi..

Uzakşarkta

Fransız - Japon anlaşmasının metni neşredildi

Sıra Siyama geliyor

Tokyo, 30 (A.A.) — Japon İstihbarat Bürosu dün geç vakit Japonya ile Vlehy arasında Hindişinin müşterek müdafası için 19 temmuzda imza edilen protokolün metnini neşretmiştir. Bu protokolün mukaddemesinde şu cümle bulunmaktadır: «Fransız Hindişinin emniyeti tehdit edildiği takdirde,

Anlaşmanın maddeleri şunlardır: 1 — İki hükümet Hindişinin müşterek müdafasını taahhüt eder.

Harbin başından Haziran sonuna kadar İngilizler 7.195 tayıyare düşürdü

Londra, 30 (A.A.) — Harbin bîdayetinden itibaren 1941 senesi haziran ayının sonuna kadar 7195 düşman tayıyaresi düşürülmüştür. Bu tayıyarelerden 3566 sı İngilizlere, 124 ü Avrupalıya, 56 sı Norveçte ve 457 si Dunkerque hareketine kadar geçen müddet içinde tahrip edilmiştir. 327 tayıyare İngiliz donanması tarafından ve 1928 tayıyare de Ortasarkta düşürülmüştür.

İzmir Fuarının hazırlıkları bitti

Fuarın bariz hususiyetlerinden biri de İngiliz ve Alman pavyonları arasında görülen geniş rekabettir

İzmir Belediye Reisi Başvekili Fuara davet etti

20 ağustosta açılıp 20 Eylülde kadar devam edecek olan İzmir Enternasyonal Fuarının hemen bütün pavyonları şimdiden tamamen dolmuştur. Fuar, bu yıl muhtelif ecdebî devletler birçok cenebi firmaları ve memleketimizin resmi ve hususî en büyük ticaret ve sanayi müesseseleri, vilâyetler, ticaret odaları, küçük ticaret ve sanayi erbabı iştirak etmektedirler. Fuara iştirak ve ziyaret edeceklere hükümetimiz birçok kolaylıklarla müsaade ve muafiyetler temin etmiş ve demiryollarımızla denizyollarımızda tenzillâtı tarifeler kabul etmiştir.

Roosevelt Genubi Amerikada askerî üs teminine uğraşiyor

Berlinde buna dair vesikalar neşredilecekmiş

Ruzvelt 30 Temmuz (A.A.) — D.N.B.

Alman hükümeti, Amerikanın cenubi Amerika memleketlerini iktisadî vesayeti altına almak için kullandığı usullere ait bazı vesikalara malik bulunmaktadır. Bu vesikalardan anlaşılacağına göre Birleşik Amerika devletleri bu memleketleri birer müstemleke haline getirmek niyetindedir. Mezkûr vesikalar, Birleşik Amerikaya cenubi Amerikada bir takım askerî üsler temin etmek için yapılan gizli müzakerelere mütedairdir.

Berlin siyasi mahfilleri bu vesikalardan yakında neşredileceğini tahmin etmektedirler. Bunların heyecan doğuracak ve büyük bir alâka uyandıracak mahiyette olduğu zannedilmektedir.

Bu da Amerikalıların iddiası
Buenos-Aires, 30 (A.A.) — Almanların sözde diplomatik olan bazı evrakının müsaderesi hakkında öğrenildiğine göre verici bir telizid cihazında bulunan (Devam: sayfa 3, sütun 3 de)

Alman tebliği

Ukraynada Balza şehri işgal edildi

Eski Fin toprakları Sovyetlerden geri alındı

İhata olunan düşman kuvvetlerini kurtarmak için yapılan hücumlar tamamen tardedildi

Milano 30 Temmuz (A.A.) — Ofi: Ukraynada kâin Balza şehri, Popolo d'Italya'nın Rumanya - Rusya cephesinde (Devamı sahife 3, sütun 2 de)

Müttehit Arap krallığı

İttihada Suriye Lübnan ve Maverayı Erdün dahil olacak

Müttehid Arap krallığına namzed gösterilen Maverayı Erdün Emir Abdullah

Ankara 30 Temmuz

(Radyo Gazetesi) — Paris radyosunun bildirdiğine göre Suriye, Lübnan ve Maverayı Erdünün iştirakile müttehit bir Arap krallığı kurulması etrafındaki teşebbüsler ilerlemektedir.

Müttehit krallığa namzed olarak Maverayı Erdün Emir Abdullah gösterilmektedir.

Sovyet Rusyanın Avrupadaki arazisini ve bu günkü harp mintakasını gösterir harita

Sovyet tebliği

Smolensk Zitomir ve Level

Mıntakalarında muharebeler devam ediyor

Sovyetler çok müessir gizli bir silâh kullanıyorlar

Moskova 30 Temmuz (A.A.) — Bugün öğle üzeri neşredilen Sovyet tebliği: Sovyet kuvvetleri Level, Smolensk ve Zitomir mintakalarında anudane bir surette dövülmeye devam etmişlerdir. Kara kuvvetlerimiz işbirliği yapan hava kuvvetlerimiz düşmanın zırlı cüzütamlarına ve topçularına darbeler indirmişlerdir.

Almanların izahı

Londra, 30 (A.A.) — Ofi: Berlin radyosu, dün akşam Sovyet kıtaatının Alman hatlarının gerisindeki birçok mukavemet noktalarını zorlamış olduklarını kabul etmiştir. Radyo, Almanların Ukraynadaki ıleri hareketlerinin betaetini havaların fenalığı ile izah etmektedir.

Sovyetlerin gizli silâhı

Moskova, 30 (A.A.) — Pravda gazetesi Sovyet ordusunda çok müessir bir gizli silâhın kullanılmakta olduğunu ifşa etmiştir. Gazeteye göre Stalin bu silâhın mucidi olan mühendis Kostikovu kabul ederek tebrik etmiş ve kendisine bazı tavsiyelerde bulunmuştur.

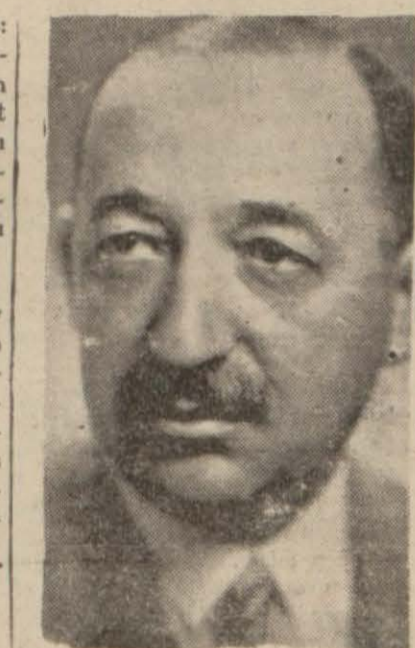
Rooseveltin müessili Moskova

Londra, 30 (A.A.) — Röyter ajansının öğrendiğine göre, B. Ruzveltin İngilteredeki şahsi müessili Harry Hopkins, Moskova'ya vasil olmuştur.

Maden teknisyen mektepleri

İktisat Vekâleti bu mekteplerden başka fabrikalarımızda mütehasıs işçi yetiştirmek için kurslar da tesis ediyor

Ankara, 30 (Husûî muhabirimizden telefonla) — İktisat Vekâleti maden mühendisleri yetiştirmek üzere ilk defa olarak Zonguldakta bir Maden Teknisyen Mektebi açmış ve 46 talebe ile tedrisata başlamıştır. Leyli ve meccanî olan mektebin tahsil müddeti 4 senedir. Mektepte pratik âzami ehemmiyet verilmekte ve mektebe kabul edilecek talebeler bir staj mahiyetinde olmak üzere 5 ay maden ocaklarında çalıştırılmaktadır. Diğer taraftan maden işletmelerinin elektrik santrallerinde mihaniki, cer ve nakil vasıtalarında ve atelyelerde çalışacak makinistleri yetiştirmeye mahsus ikinci bir mektebin daha kurulması kararlaştırılmış ve hazırlığı başlanmıştır. Bu mektebe ilkönce mezunları kabul edilmektedir. Mutehasıs işçi yetiştirmek gayesiyle İktisat Vekâleti Kayseri fabrikasında pamuklu sanayi için, Bursa Merinos fabrikasında yünü ihtiyacı için, Karabük demir ve çelik fabrikalarında demir sanayii için, İsmit-İskit fabrikasında da sellüloz sanayii için usta ve kalfa kursları açmıştır. Kalfalık kursları iki, ustalık kursları da üç senedir. Bu kurslara çıkarak kabul edilecekler ilkönce mezunları arasında seçilecektir.

Bulgar Başvekili Peşteye gidiyor

(Yazısı 3 üncü sahifemizde)

İrandaki Almanlar hakkında

İngiltere, İran hükümetinin nazarı dikkatini celbetmiş

Londra, 30 (A.A.) — Salâhiyetli kaynaklardan öğrenildiğine göre İngiliz hükümeti İranda çok fazla Alman ikamet etmesine müsaadeye devam edildiği takdirde böyle bir hareketin İran menfaatleri bakımından arzedeceği tehlikeye hususunda İran hükümetinin ciddi surette nazarı dikkatini celbetmiştir.

(Devamı sahife 3, sütun 4 de)

Sovyetler Polonya ile anlaşdı

(Radyo gazetesi) — İngilteredeki Polonya Başvekili General Sikorski ile, Sovyet Rusyanın Londra Elçisi arasında bir anlaşma imza edilmiştir.

Bu anlaşma muhtemelen, 939 da imzalanmış bulunan Polonyanın takdimine müteallik muahede hükümleridir. Ayrıca Rusyada bir Polonya ordusu kurulacaktır. Bu kuvvetlerin başında bir Polonyalı kumandan bulunacaktır.

Rusyada 250 bin Polonyalı asker vardır. Mütecillerle beraber bu yekün 500 bine varmaktadır.

Düzelme

Peyami Safanın bir lisan kongresi teklif eden dünkü yazısının «Akademik, demek, mümin demektir» cümlesinde «mümin» kelimesi «farz» şeklinde cıkış ve bu yanlış, sonraki cümlede de telaffuz edilmiştir. Düzeltir ve özür dileriz.

Tasvirî Efkâr Şildi

Büyük deniz müsabakaları tertip ediyoruz!

Türk sporu ve Türk gençliğine yakından alakadar olan gazetemiz, geçen sene yapmış olduğu büyük deniz yarışlarına gösterilen alakadan kuvvet bularak her sene gençlik klüpleri ve mükellefler arasında müteallif spor müsabakaları tertip etmeye kararlaşmıştır. Malûm olduğu üzere, memleketimiz deniz sporlarına çok elverişli olduğu halde, gençlik kendini bu temiz spora layikle kaptırmamıştır. Burada kükrek sporunun vücude olan faydasından bahsetmeyi zait addediyoruz. Temennimiz, gençliğin her sporu mevsiminde yapması ve her spora, lazım olan ehemmiyetle bağlanmasıdır. Bu mevsim «Tasvirî Efkâr Şildi» namı altında, gençlik klüpleri arasında büyük bir deniz yarışı daha tertip ediyoruz. Bu defaki yarışın şekli peyzenidir. Ve memleketimizde ilk defa yapılacak olan bu büyük müsabakanın azami derecede güzel olması için bütün müşkülere rağmen lüzumunu tertibatı almaya ve noksanları ikmal etmeye çalışmaktayız. Pek yakında tarihini ve şeklini ilân edeceğimiz bu büyük kükrek yarışına: Kâğıtspor, Hereke, Beykoz, Fenerbahçe, Galatasaray, Güneş, Beylerbeyi, Anadolu Gençlik klüplerinin kükrek ekipleri sizleri davet ediyoruz. **Tasvirî Efkâr bu müsabakaları sizler için açıyor**

Enternasyonal Fuarın açılması bir kat daha güzelleşen İzmirden bir görünüş

